

BOSNA I HERCEGOVINA
REPUBLIKA SRPSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE SRPSKE
Broj: 11 0 U 012735 14 Uvp
Banja Luka, 27.01.2016. godine

Vrhovni sud Republike Srpske u vijeću sastavljenom od sudija Stake Gojković, predsjednika vijeća, Smiljane Mrše i Želimira Barića članova vijeća, uz sudjelovanje Mire Mačkić kao zapisničara, u upravnom sporu po tužbi M. K. iz P., Ul. ... broj ..., kojeg zastupa punomoćnik M. S., advokat iz P., Ul. ... (u daljem tekstu: tužilac), protiv akta broj 116787300 od 01.08.2013. godine tuženog Fonda za ... RS – Odjeljenja za ... u B., u predmetu ostvarivanja prava na starosnu penziju, odlučujući o zahtjevu tužioca za vanredno preispitivanje presude Okružnog suda u Banjoj Luci broj 11 0 U 012735 13 U od 08.09.2014. godine, na nejavnoj sjednici vijeća održanoj 27.01.2016. godine, donio je

P R E S U D U

Zahtjev se uvažava, presuda Okružnog suda u Banjoj Luci broj 11 0 U 01275313 U od 08. 09.2014. godine se preinačava tako da se tužba uvažava i osporeni akt poništava.

Obavezuje se Fond za ... RS, da tužiocu nadoknadi troškove spora u iznosu od 1.540,00 KM u roku od 30 dana od dana primitka ove presude, pod prijetnjom prinudnog izvršenja.

O b r a z l o ž e n j e

Pobijanom presudom odbijena je tužba izjavljena protiv uvodno označenog akta tuženog, kojim je odbijena žalba tužioca izjavljena protiv rješenja Filijale tuženog u P. broj gornji od 13.05.2013. godine, a kojim je odbijen njegov zahtjev za priznavanje prava na starosnu penziju uz obrazloženje tog akta da tužilac ne ispunjava uslove iz odredaba člana 41., 42. i člana 178. Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 134/11 u daljem tekstu: Zakon o PIO), jer da na dan podnošenja zahtjeva za ostvarivanje tog prava, (15.04.2013. godine), odnosno prvog dana po prestanku osiguranja nema navršenih 56 godina života i 40 godina penzijskog staža.

U obrazloženju te presude sud navodi je osporenim aktom pravilno žalba tužioca odbijena i potvrđeno kao zakonito prvostepeno rješenje jer da su na potpuno i pravilno utvrđeno činjenice pravilno primjenjene odredbe člana 41., 42. stav 1. i člana 178. a da je neosnovan prigovor tužbe da je tuženi trebao primijeniti član 178. stav 1. alineja a) Zakona o PIO, s obzirom da je tužilac podnio zahtjev za ostvarivanje prava na starosnu penziju dana 15.04.2013. godine.

Blagovremenim zahtjevom za vanredno preispitivanje te presude (u daljem tekstu: zahtjev), tužilac pobija njenu zakonitost zbog pogrešne primjene materijalnog propisa. Navodi da je u 2012. godini sa navršenih 40 godina penzijskog staža stekao uslov iz odredbe člana 178. stav 1. a) Zakona o PIO, za ostvarivanje prava na starosnu penziju koje je tuženi pogrešno primjenio jer da podnošenjem zahtjeva za ostvarivanje prava na starosnu penziju dana 15.04.2013. godine, nakon prestanka osiguranja, to pravo nije mogao izgubiti. Dodaje da je sud trebao imati u vidu i odredbu člana 125. stav 1. tačka 4. Zakona o radu, kojom je propisano da ugovor o radu prestaje da važi kad radnik navrš 40 godina penzijskog staža, te da je tužilac onemogućen da narednih 7 godina ostvari pravo na penziju čime je dovedena u pitanje njegova ekonomska egzistencija koji više nema status radnika jer mu je ugovor o radu otkazan zbog sticanja uslova za starosnu penziju. Predložio je da se pobijana presuda preinači ili ukine te da mu se priznaju troškovi sastava zahtjeva sa paušalom u iznosu od 750,00 KM te troškovi sudske takse za podnošenje zahtjeva.

Tuženi je u odgovoru na zahtjev ostao kod razloga sadržanih u obrazloženju osporenog akta. Predložio je da se zahtjev odbije.

Razmotrivši zahtjev, pobijanu presudu, osporeni akt, i cjelokupne spise predmetne upravne stvari i ovog upravnog spora na osnovu odredbe člana 39. Zakona o upravnim sporovima („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 109/05 i 63/11- u daljem tekstu: ZUS), ovaj sud je odlučio kao u izreci presude iz sljedećih razloga:

Nije sporno među strankama u ovom upravnom sporu da tužilac na dan podnošenja zahtjeva za ostvarivanje prava na starosnu penziju, 15.04.2013. godine ima navršenih 53 godine, 2 mjeseca i 12 dana života, te 40 godina, 9 mjeseci i 6 dana ostvarenog penzijskog staža.

Sporno je da li su na tako utvrđeno činjenično stanje pravilno primjenjene odredbe člana 178. stav 1. alineja b) Zakona o PIO. Prema odredbama člana 178. stav 1. alineja a) Zakona o PIO, izuzetno od člana 42. stav 1. istog zakona („osiguranik koji nema navršenih 65 godina života ima pravo na starosnu penziju kada navrš 60 godina života i 40 godina penzijskog staža“), osiguranik koji navrš 40 godina života i 40 godina penzijskog staža, ima pravo na starosnu penziju bez obzira na godine života. Prema alineji b) tog člana osiguranik može ostvariti pravo na starosnu penziju kad u 2013. godini navrš 40 godina penzijskog staža i 56 godina života.

Prema članu 131. Zakona o PIO, pravo na starosnu penziju osiguranik ima od prvog narednog dana nakon prestanka osiguranja, pod uslovom da je zahtjev za ostvarivanje prava podnesen u roku od 3 mjeseca od prestanka osiguranja, a ako je zahtjev za ostvarivanje prava podnesen poslije isteka tog roka, pravo na starosnu penziju osiguranik ima od dana podnošenja zahtjeva i za tri mjeseca unazad ako su na taj dan ispunjeni uslovi za ostvarivanje prava. Odredbama članova 137. Zakona o PIO je propisano da se penzija isplaćuje od dana priznavanja prava a utvrđuje se u mjesečnom iznosu i isplaćuje se unazad, u tekućem mjesecu za prethodni mjesec. Iz ovih odredaba proizlazi da osiguranik može ostvariti pravo na starosnu penziju nakon sicanja uslova, a po prestanku osiguranja, što tužilac i zahtijeva ističući da je u 2012 godini navršio 40 godina penzijskog staža čime je stekao uslov za ostvarivanje starosne penzije iz odredbe člana 178. a) Zakona o PIO.

Osnovano tužilac ukazuje da tuženi nije pravilno primijenio odredbe člana 178. alineja b) Zakona o PIO, jer on nije u 2013 godini navršio 40 godina penzijskog staža već u 2012 godini, zbog čega je trebao primijeniti odredbe člana 178. stav 1. alineja a) istog zakona iz kojih proizlazi da osiguranik ima pravo na straosnu penziju kad u 2012 godini navršši 40 godina penzijskog staža bez obzira na godine života (koji uslov je tužilac ispunio), s tim da to pravo može, prema odredbama člana 131. Zakona o PIO, ostvariti tek po prestanku osiguranja u rokovima propisanim tim odredbama.

Ovo stoga, što odredbe člana 131. i 178. Zakona o PIO razlikuju sticanje uslova na starosnu penziju kao prava iz penzijskog i invalidskog osiguranja i ostvarivanje (priznavanje), tog prava, koje je moguće tek nakon podnošenja zahtjeva po prestanku osiguranja. U konkretnom slučaju, tužilac je u 2012. godini stekao uslove za ostvarivanje prava na starosnu penziju ali je priznavanje tog prava zatražio u 2013. godini nakon prestanka osiguranja zbog čega se na njega ne mogu primijeniti odredbe člana 178. alineja b), Zakona o PIO jer je on u 2012. godini navršio 40 godina penzijskog staža a ne u 2013. godini. Otuda razlozi kojima se tuženi rukovodio prilikom donošenja osporenog akta nisu zasnovani na pravilnoj primjeni odredaba člana 178. stav 1. alineja b) Zakona o PIO. U tom smislu se ni razlozi obrazloženja pobijane presude ne zasnivaju na pravilnoj primjeni tih odredaba.

Iz iznijetih razloga, po ocjeni ovog suda, u pobijanoj presudi je zbog povrede zakona ostvaren razlog predviđen odredbom člana 35. stav. 2. ZUS, pa se zahtjev tužioca za njeno vanredno uvažava i pobijana presuda preinačava na osnovu člana 40. stav 1. i 2. ZUS, tako da se tužba uvažava i osporeni akt poništava jer je ostvaren razlog iz odredbe člana 10. tačka 2. ZUS, za poništenje osporenog akta.

Odluka o troškovima postupka iz stava 2. izreke presude se zasniva na odredbama člana 49. i 49. a, stav 1. ZUS, u vezi sa odredbom člana 397. stav 2. Zakona o parničnom postupku („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 58/03 - 49/09), koji se u upravnom sporu primjenjuje na osnovu odredbe člana 48. ZUS. Visina troškova, koju je tuženi dužan isplatiti tužiocu, određena je prema Tarifnom broju 3. Tarife o određivanju nagrada za rad advokata („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 68/05), a prema opredijeljenom zahtjevu za sastav tužbe u iznosu od 750,00 KM i sastav zahtjeva u iznosu od 750,00 KM te plaćenom iznosu sudske takse na zahtjev u iznosu od 40 KM prema uplatnici od 29.10.2014. godine.

Zapisničar
Mira Mačkić

Predsjednik vijeća
Staka Gojković

Za tačnost otpavka ovjerava
Rukovodilac sudske pisarnice
Amila Podrašćić